

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:	Videken postai székűlő:
Egész évre . . . 12 ft	Egész évre . . . 14 ft
Fél évre . . . 6 "	Fél évre . . . 7 "
Negyed évre . . . 3 "	Negyed évre . . . 3 1/2 "
Egy hónap . . . 1 "	Egy hónap . . . 1 1/4 "

Kiadóhivatal:

„Aradi Nyomdatársaság”, fönt 51. sz. a., hová hirdetések, közértesítések, kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat b. perit sor egy sor . . . 30 kr
Minden kivetkezésnél . . . 15

Szerkesztőség:

Az arad-kanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentesen leveleket csak jómertű közöl, fogadjunk el. Kéziratokat vissza nem küldünk.

Az egyetemi év kezdetén.

Budapest, szeptember 16.

(i—) Az ország minden részéből igyekeznek hallgatók a budapesti egyetemekre s így nem lesz érdektelen ezen egyetemi viszonyokról egyetmást elmondani. Videki lapban meg lehet azt tenni nagyobb lármával s nekünk nem az a célunk, hogy lármát üssünk, hanem hogy a szakminiszter figyelmét felhívjuk, s ezt a célt ezen az uton, zajtalanul elérni véljük.

Nincs talán oly szülő, testvér, rokon vagy barát, ki a budapesti jogegyetemet járóktól ne hallotta volna már ezt a panaszt, hogy az a tanár, kinek előadásait nem hallgatták, kinek könyvét nem tanulták, megbuktatja a joghallgatót.

Erre a be nem avatottak azt fogják válaszolni: nagyon természetes. A ki sem előadást nem hallgat, sem könyvből nem tanul, arra való, hogy megbukjék.

A dolog azonban nem így áll. Az egyetemen ugyan annak az egy tantárgynak nem csak egy tanára van. Válogatni lehet a tanárban, mint a hogy az egriek válogatnak a templomban. Ahol szebben, jobban prédikálnak, oda mennek. Nem is lehetne az ellen senkinek semmi kifogása. A tanuló ahoz a tanárhoz iratkozhatik be hallgatónak, a kihez legjobban vonzódik; de mert mindenik tanárnak van saját maga által írt tankönyve, a tanuló annak a tanárnak a könyvét kénytelen használni, kinek előadásait hallgatja. Az egyetemen annyiféle a tankönyv, ahány a tanár. De számításba jön az is, hogy a tanár jövedelme a hallgatóság számához

van szabva, valamint hogy a tankönyvek után befolyó haszon is nyom valamit a latban. Erdekükben áll tehát a tanároknak, hogy minél több hallgatójuk legyen s minél több tankönyv elfogyjon.

Nos hát ebben még eddig valami nagy hiba nincs, noha az a sokféle könyv, mely ugyan annyi felfogásból indul ki, az egész magyar jogászvilágra megteszi az ő különleges hatását bírora, ügyvédre egyaránt még a pereknél is meg-esik, hogy más felfogásból indul ki az ügyvéd és más felfogásból indul ki a bíró ami veszedelmes dolog. Ámde nem erről akarunk írni mi, ennek az egyetemi rendszernek hátrányos voltát csakis az ifjúságra nézve akarjuk megbeszélui.

Már most tegyük föl, hogy az a hallgató, ki X. tanár előadását hallgatta és tankönyvét használta, Y. tanár előtt vizsgázik, mert az a furcsa ennél a rendszer-nél, hogy a hallgató nem tudhatja, melyik tanárhoz osztatik be vizsgára. A kik pedig ezt ilyen bölcsen kigondolták, (valahol a külföldön) abból a szempontból indultak ki, hogy miután a lényeg minden tantárgynál ugyan az, a fiatal ember ne a szavakat magolja be, hanem a lényeghez ragaszkodjék. és akkor bármelyik tanár előtt vizsgát tehet.

Nem áll! Az igaz, hogy ahány az ember annyi a nézet és felfogási szempont. X. tanár a felfogásban okvetlen el fog térni Y. tanártól it vagy ott, s az a hallgató, akit X. tanárnak az előadása informált, bizonyynyal összeütközésbe jön az Y. tanár felfogásával és elbukik. Szám-talan ily eset fordult elő.

Most már az a kérdés: méltányos-e,

helyese, igazságos-e az a rendszer? Tegyük fel, hogy mint ember, valamennyi tanár tökéletes, hogy egyik sem érez ellenszenvet vagy bosszankodást oly tanulóval szemben, aki más tanároknak fizeti a tandíjat s más tanárnak vesz meg a könyvét, mondjuk hogy pusztán lelkiismerete és meggyőződése után indul, vajjon meglegedhetik a hallgató ezzel a lelkiismeretességgel és meggyőződéssel, ha X. tanár szerint elkészülve Y. tanár által megbuktattatik? és mit szólhatnak ehhez a szülők?

Nem vagyok joghallgató, joghallgató fiam, testvérem nincs, hát nem prodomo beszélek, hanem beszélek azért, mert ezt az állapotot nagyon helytelennek, igazságtalannak és lelketlennek találom.

Belföld.

Az országgyűlés megnyitása.

Az országgyűlés mindkét házának szeptember 26-án tartandó első ülésén fel fog olvastatni a miniszterelnök átíratja, melyben felhívja az országgyűlést, hogy válassza meg az október 1-jére egybehívott delegáció tagjait.

A delegációkat.

A delegációkat, mint a Pol. Corr. értesül, a király okt. 3-án fogja fogadni. A beszéd, melyet ő felsége ez alkalmattal tart, még nincs megszövegezve. A közös költségelőirányzat 1893-ra körülbelül négy millió forintnyit több követelést mutat ki, melyet nagyrészt a technikai csapatok reorganizációja okoz. A delegációk ülésezése következtében a képviselőház csak megalakul; megválasztja a bizottságokat s a pénzügyi bizottság megkezdi a budget tárgya-

TÁRCZA

— Szeptember 17. —

Jegyváltás.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

I.

Mindketten kiszállottak a csolnakhól.

— Tehát kedves Margitom — szólott a szőke fiatal ember, ki az előbb még a kormányt tartá — holnap.

— Igen Zoltán holnap!

Azután elváltak.

Margit alig pár lépésnyire fekvő kastélyukba ment, Rom Zoltán pedig a gesztenyeparknak irányozta lépteit.

A nap méltóságosan ereszkedett alá.

A távolból fel-felhangzott a furulya, s a kolomp egyhangú kongása; s Zoltánt sem ez, sem a verebek éktelen csiripelése nem zavarta fel ábrándozásából.

Nagyon elgondolkozhatott, nem vette észre, hogy árnyéka folyton hosszabodik, s hogy a csillagosodni kezdő égbolt nyugvóra int. Ő csak ment, ment.

De valahányszor a keresztutnál levert tilalomfához ért, ismét visszafordult. Készakarva vagy önkéntelenül, — azt nem árulta el sem ő sem a kandi hold, mely megvilágította Margiték kastélyának homlokzatát, mely előtt Zoltán már jó régen rőtta a földet.

Most a kastély kapuja nyílt fel, nagy

zajjal, mi magához téríté Zoltánt. Szemére huzta kalapját s indulni készült.

A léptek feléje közeledtek, s ismerős hang szólalt meg.

— Ah! ah! jó estét kedves Rómeó! Már ismét eped Juliáért, aki ugy is öné leszen. Ej ej, milyen különös ön.

Zoltán nem felelt semmit. Jobbnak látta ha a léhűtőt ignorálja. De az ugylátszik nem hagyta magát.

— Nos talán nincs igazam?

Nem holnap lesz-e az eljegyzése Margittal? He he! Ugy-e hogy mégis csak ügyes fickó vagyok én — mi? hogy ezt is kitaláltam, holott a legnagyobb titokban tartották — No csak semmi szégyenkezés. Most is töltök jövőre. S annyit megsughatok önnek, hogy holnap nem várt meglepetésre lehet elkészülve. Hihet nekem. Most pedig fogadja előre is legőszintébb szerencse kívánataimat.

Zoltán kelleetlenül nyújtotta a kezét.

— Köszönöm Petymeghy ur!

— Csak semmi köszönet fiatal ember — válaszolt ez gyorsan — megérdemli Margitot. Apropos, Margitról jut eszembe. Nem jön az „Európá”ba egy feketére?

— Köszönöm, nem — felelt Zoltán.

— Fizetem.

— Akkor még kevésbbé.

— Ez ugyan sértés, de mindegy! Teszem mintha nem hallottam volna s megyek, roha-

nok hozzá az isteni Matildhoz, az Európába, mert tudja, kaszírno a kicsike.

Ezzel neki eresztette hosszú lábait s pár percz alatt elnyelte a sötétség.

Zoltán pedig csendesen hazafelé indult. Egész uton foglalkoztatta lelkét e léha ember üres beszéde, mintha annak háta megett valami váratlan, nem remélt esemény lap-pangott volna.

Hiába igyekezett szemei elől e képet el-üzni, ismét és ismét megjelent az.

Igy van az, ha az ember ábrándozó. Előbb megsejti a valót, mint az megtörténik, de előbb is szenvedni át a még meg nem történt kinjait is.

Hazaérkezett. A kapus ajtót nyitott neki s pár percz múlva már az álom ringatta el a bódult fejet, melynek gondolatai az álmok hazájában messze-messze kóboroltak s egy ifjú párról álmodoztak, mely távol él a nagy világ zajától csendes boldogságban.

Igy kellett lenni, mert Zoltán ajkai mosolyogtak.

II.

A vendégek már mind együtt voltak Margitéknál. A vőlegény, Zoltán, boldogan szemlélte Margitot, ki pár hét múlva egészen az övé leend.

Az öreg Tahy, Margit atyja, meglege-déssel jártatja szemeit az ifjakon s halkán mormogja magában.

lását. November közepe előtt nem lesz értelmes ülés. A bizottságok azonban időközben tevékenyek lesznek.

A pénzügyi exposé.

Wekerle pénzügyminiszter a jövő évi költségvetési előirányzatot október 4-én szándékozik a képviselőháznak előterjesztani és ezen alkalommal kimerítő pénzügyi exposé-t fog tartani. A képviselőház a delegációk ülésesei alatt nem fog értelmes tárgyalásokba bocsátkozni, ellenben a pénzügyi bizottság ez idő alatt elfogja intézni a költségvetést. A kormány ezek folytán a delegáció ülésének befejezte előtt nem is fog más törvényjavaslatot terjesztetni az országgyűlés elé.

Aradi szabadságharczi ereklyemuzeum.

Arad, szeptember 16.

A fenti cím alatt eddig szokva voltunk egy olyan szép tervet, ideált érteni, melynek megvalósítása ép oly kíváncsú, mint távolfekvő volt. A muzeum színházépületi helyiségében ma délután egybeült bizottság meglepetéssel tapasztalta, hogy a pár hónap alatt míg az ülései szüneteltek, az elnök és pénztárosnak, mint az intézet mandatarusainak fáradhatatlan buzgalma által aránylag csekély eszközök mellett egy öt teremre szóló teljesen berendezett, sőt teltömött muzeum létesült érdekesnél érdekesebb tárgyakból, melyek értéke már ma is megbecsülhetetlen.

A bizottság, melyen Varjassy Árpád elnökön kívül Lendvay pénztáros, Dömötör László, Barabás Béla, Eckhart, Petrovits Arzén, Vörös Vidor, Fényes Dezső, Horovitz Lipót plébános Világosról, Ternajgó Czaezár, Lukács Miklós és Boros Vida voltak jelen, a muzeum megtekintése folytán nyert örömdetes hangulatban kezdte meg ülését, melyben fontos és az intézet ügyére nagy horderővel bíró határozatokat hozott.

Az első tárgy a pénztáros jelentése volt. Az eddig rendelkezésül álló 4000 frtból még 673 frt maradt fent, mely összeget azonban már 400 frt terheli a maradványnak is helye van, úgy, hogy a további folyamatban levő nagyszabású beszerzések — ha a szükséges fedezet hiányozna — kockáztatva lennének, miután a budapesti állandó országos kiállítás, a kolozsvári és más vidéki muzeumok és folyton szaporodó amatőr gyűjtők rendkívüli versenyt támasztottak, mely napról-napra jobban sürgeti saját muzeumunk szervezését.

A felszerelésre ugyan tetemes összegek

fognak befolyjni, mert a források még meg sem nyitattak jóformán. Így a megye még nem volt abban a helyzetben, hogy a város példáját követve, tetemesebb adománnyal járuljon a szent célhoz; Arad város polgársága között sem indított még meg a magánadakozás. Azonkívül a muzeum helyiségében a vendégek mellett a belépti díjak helyett kontemplált önkényes adományok perselye előreláthatólag szép jövedelmet fog biztosítani a vállalat részére, különösen a küszöbön álló ünnepélyek alkalmából. A tél folyamán fővárosi művészek részvételével rendezendő estély is szép jövedelmet ígér, míg a Zichy-kepek második kiadásából a muzeum részére első félnyereség az eddig beérkezett ajánlatok alapján is már 1000 forintnál többre számítható.

Minthogy azonban a fedezet sürgősen igényeltetik, Lendvay pénztáros a beszerzésnek azon módját ajánlja, hogy a bizottság mondja ki, miként az elnök és pénztáros által kiállított fedezeti váltóra utóbbiak a szükséghez képest 3000 frtig terjedő előleget vehetnek fel. A bizottság az indítványhoz hozzájárul a felhatalmazást megadja.

Azután jelenti pénztáros, hogy az ereklye muzeum palotájára eddig 1350 frt folyt be mely összeghez a Kölcsey egyesület 1000 frt Varjassy József 100 frt, Pálffy Antal 100 frt és Kristóry János 50 frttal járultak. Egyebekben kéri pénztáros, hogy az eddigi kiadások elszámolásának felülvizsgálatára bizottság küldessék ki. Lukácsy Miklos indítványára elhatároztatik, miszerint a Kölcsey egyesület egy rendkívüli közgyűlése fog összehívni, mely a muzeum eddigi berendezését számon vevén, a tett kiadások felülvizsgálatára saját kebeléből küldi ki a bizottságot.

Ezután elnök a helyiség kibővítése iránt táplált tervét ismerteti a bizottsággal. Ugyanis több oldalról magánosok által oly gyűjtemények adományozása van kiállításba helyezve, melyek magukra is egész kis muzeumokat képeznek, szintugy tetemes kollekciók iránt vannak előnyös feltételek mellett alkuban, úgy hogy újabb öt teremre lenne szükség, ha a legközelebbi pár hónap alatt összegyűjtendő tárgyakat kellően el akarnák helyezni.

Ö e kérdést úgy véli legbiztosabban megoldhatónak, ha a városi képviselők néhány lelkes és befolyásos tagja az ügynek megnyeritvén, általuk mozgalom indítatnék arra

nézve, hogy a város a Kölcsey-egyesület által neki fizetett 400 frt lakbért a muzeum felszerelésére adományozza, a mostani helyiség mellett levő öt lakosztályból álló szomszédos helyiségeket pedig mely az elsővel összeköttető, jutányos áron a muzeumnak kiadja. Így reméli ő, hogy a tiz teremben talán a megnyitásig szerzendő tárgyak — bár zsufolva — elhelyezhetők lesznek. A terv általános helyesléssel találkozott, a mozgalom megindítása azonban az az október 6-iki ünnepély utánra halasztatott, miután akkorára szélesebb körökben is el fog terjedni a meggyőződés, hogy Arad városa a szabadságharczi ereklye-muzeumban már is rendkívüli becses és a maga nemében páratlan gyűjteménnyel bír. Lukácsy indítványára a városhoz intézendő kérvényben nyíltan ki lesz téve, hogy az óhajtott kedvezmények csak egy-két évre terjedő ideig — amíg a muzeum palotája felépül — kéretnek.

Örvendetes tudomásul vétetett, hogy a szabadságharczra vonatkozó irodalmi művekből már is egy egész kis könyvtár szereztetett be. Ezen könyvtárnak lehető kibővítése és teljessé tételére szintén város- és ország-szerte felfognak hivatni mindazok, kik ilyen vonatkozású könyvekkel rendelkeznek, hogy azokat a muzeumnak beküldjék; a mozgalom megindítása ez irányban is az október 6-iki ünnepély utánra halasztatik.

A Lukácsy és Lendvay által tett azon indítványokra, hogy az Aradon évenként tartatni szokott kegyeleti ünnepélyek rendezése iránt a muzeum-bizottság intézkedjék, kimondatott, miként azok a holnap tartandó Kölcsey-egyesület választmányi ülésének tárgyalása alá utaltatnak, miután ez annak tárgysorozatába úgy is fel van véve.

Végül még egy fontos indítványa fogadtatott el az elnöknek. Tapasztaltatván ugyanis, hogy a régi honvédek a birtokukban levő számos és becses ereklyét azért vonakodnak az aradi muzeumnak adományozni, mert nem tudják, hogy a fővárosi, kolozsvári, marosvásárhelyi vagy az aradi hasontermészetű muzeumok tekintendők-e országosoknak? Ennél fogva szükségesnek tartja elnök, hogy átírás intéztessék az országos honvédekylet központi bizottságához, melyben ez felkéressék, miként az aradi muzeumot jelölje meg azon országos intézetül, melyben a honvédek a birtokukban levő ereklyéket deponálhatják.

Ezután a jegyzőkönyv hitelesítésével Lu-

— Szép pár lesz, istenemre szép! Petymeghy pedig egykedvűen mondogatja;

— Nem egymásnak valók!

Majd a menyasszonyhoz csatlakozik s fehér fogait mutogatva élénkel gesztál, majdközel hajol hozzá s valamit sug.

Margit megtántorodik, s a közeli diván támláját ragadja meg, hogy el ne essék, hegye zós keze erőtlenségre csüng alá s száraz ajkai alig hallhatólag rebegik.

— Rosszul vagyok! Vigyenek ki!

Petymeghy karját nyújtotta, Zoltán szintén, az öreg pedig kétségbeesett gesztusok kíséretében ügyetlenkedett leánya körül.

Most Petymeghy megfordult oda hajolt az öreg Tahihoz. annak is sugott valamit, mire az öreg még jobban elsápadt, mint leánya, aztán öszülő fejét daczosan vágta hátra csak ennyit mondott:

— Evvel többet tudok.

A vendégek távoztak. Majd megtartják a jegyváltást, ha a menyasszony jobban lesz.

Zoltán pedig még azon órában levelet kapott az öreg Tahytól. A levélben annyi állott. Tisztelt Rom ur! Leányom nem lehet Öné. Miért? — tudhatja. Tahy.

Most meg Zoltánom volt az elcsodálkozás sora, s úgy érezte, mintha valami a szívébe nyíllamott volna és mintha sejtelve azt sugta volna neki: — Petymeghy csinálta ki.

— Ez csak ugyan váratlan meglepetés.

Aztán? nos aztán? Nem ragadott fel pisztolyt, mint annyi más, hogy kioltsa véle életét, mint olyat, a melynek már nincsen rendeltetése a földön, oh nem, hanem cigarettet sodort s a higgadt, józan ész megfontolásával mérlegelni kezdte magában, hogy miért utasították vissza most, midőn már-már beleléte magát kellemes helyzetébe. De nem találta meg az okát.

Jelleme kifogástalan. Gazdagsága sem utolsó; semmi folt. csak egy kis árnyék. — Kopogás zavarta meg.

— Szabad!

Petymeghy lépett be cynikus mosolylyal kifent, kikeményített keretben szokásos bőkezűségével hadarni kezdett.

— Nos fiatal ember hogy érzi magát. Mi? Ugy-e az én megjósolt meglepetésem nem volt üres beszéd. Ez aztán a jós tehetség, megmondani valakinek, hogy mikor pottyann le a mennyországból mikor azt sem tudja hogy miért.

Zoltán bodor füstfelleget bocsátott ki a levegőbe, aztán nyugadtan válaszolt:

— Nem kell hozzá nagy tehetség. Ön csinálta az egészet. Hát hogy ne tudná előre, hogy mit fog csinálni. Ismerhette az öreg Tahy természetét, tudta, hogy ő képes egy névért mindent feláldozni, s ön mégis visszaélt helyzetével s elmondta azt, hogy ön törvénytelen gyermek vagyok.

Petymeghy ijedten ugrott fel. Most meg ő sápadt el.

— Honnan a pokolból tudja — mormogá — hogy én azt mondtam.

Zoltán megnyugtatólag intett.

— Sohse idegeskedjék kedves Petymeghy ur, tudom, hogy ezt tette. Köszönöm önnek, mert különben soha sem nyílt volna fel a szemem. Oh nagy színész az öreg, de Margit is. Láttam miként sápadt el, amidőn fölébe sugta ama szavakat, mint tántorodott meg. Oh mert ha Margit igazán szeret, nem úgy tesz, mint ő tett. De hát hiába — aki sokat markol, keveset fog. Az öregnek ősi név mellett vagyon is kellett volna. melynek jövedelméből az ő adósságát is ki lehetett volna fizetni. Hja csak hogy ám az nagy ritkaság! S ön Petymeghy ur e ritkaságok közé tartozik. Nos, nem csodálkozik?

— Micsodán? kérdé Petymeghy.

— Azon — válaszolt Zoltán, — hogy az ön által tragédiának elképzelt valamiből, nem lett csak egy unalmas társalgó színmű. No csak ne szégyelje magát. A rendezés eléggé sikerült. csak a hőst választotta meg egy kissé rosszul. Mert lássa, különös emberek azok a törvénytelen gyermekek. A szabad természet összes adományai egyesülnek bennük. A szilajság, a vadság, a jóság és — feledés. Percnyi tévedés hozta létre őket, melyre min-

kácsy és Boros bizottsági tagok megbízatván, az ülés feloszlott.

Lucaci.

— Hogy vélekedik a Tribuna? —

Lucaci László dr. laczfalusi román görög katolikus lelkész, a hírhedt igazgató, mint Szathmárról közlik, egyházi hatósága abból az okból függesztette fel állását, mert gyakori és hosszab időre terjedő távolléte által papi teendőit elhanyagolta s azonfelül híveivel szemben erőszakoskodott.

A nagyszebeni Tribuna Lucaci függesztésének történetét a következőleg írja meg: „A szamosújvári gyámoltalan és szolgalelkű konzisztórium a kormány parancsára a püspök elnöke alatt szeptember hó 10-én tartott ülésében felfüggesztette ellkészi hivatalától Lucaci László laczfalusi papot. E gázság elkövetésénél a püspök nem gondolt sem a józan ész, sem a lelkiismeret szavára, nem törődött a kiszámíthatatlan kárral, melyet e tény egy politikai küzdelemben, mint főleg az egyház kebelében okozhat, nem gondolt semmit azzal, hogy mit eredményezhet ez az aljas erőszak. A buta jezsuita, ki idegen nemzetéhez, az érseki méltóságra törekszik s azért most be akarja bizonyítani, hogy van ereje is.”

Megjegyzi még e lap, hogy a szamosújvári konzisztórium nem politikai okból, hanem személyes bűnök és visszaélések czimén függesztette fel Lucaciut.

Ebből az alkalomból a Tribuna vezérczikében is ez esettel foglalkozik, s a legdurvább hangon támadja meg Szabó János dr. szamosújvári görög katolikus püspököt. „Két vétkes van — írja a többi közt — a magyar kormány és a szamosújvári püspök. A töbünön azonban nem a kormány, mely áldozatot követelt, hanem a bűn egész sulya a hitvány szolgára nehezedik, a gyámoltalan főpapr, a ki most, midőn a gyilkosnak is meg kellene térni, oda adja magát, hogy a hun bárd megdönthesse a román cserfákat.”

„Nem gondolja meg — kesereg tovább, — hogy a míg az érsekségi süveghez jut, fekete fejhő veszi körül: azoknak a románoknak a megvetése és gyűlölete, kik tiszta és elfogulatlan észszel számolván a gyászos helyzettel, melyben vagyunk, nem hagyhatják figyelmen kívül nemcsak az ily gyalázatos ámulást, hanem még egy kisebb bűnt sem. Nem látja-e Szamosújvár püspöke, hogy az egész román nép gyönyörködve tekint a lelkes nemzeti harcosra, Lucaci Lászlóra, hogy szentségtörést követ el, mikor igaztalanul vádolja egyházmegyéjének a kiválasztottját? A helyett, hogy örülne s áldaná a gondviselést, mert ily papja van, Szabó püspök áldozatul dobja oda a legveszettebb sovinizmusnak. Es oda dobja most, midőn Lucaci László különben is ki van szolgáltatva magyar bíróságnak.”

Lengyel gazdálkodás Ausztriában.

Az Ofenheim-per óta, melynek már körülbelül 20 éve, nem foglalkoztatta a bécsi esküdtiséket oly nagy és közérdekű per, mint a mostani bukovinai vámsikkasztás, melynek főszereplői: Trzciencki udvari tanácsos, Bukovina pénzügyigazgatója, ennek veje Malkovszki, továbbá Spendling és Kobierski váms- és pénzügyi hivatalnokok. Összesen 22 vádlottja van a pernek, mely annyi gázságról és szennyről rántja le a leplet, hogy az ember megundorodik tőle.

A pár nap óta folyó végtárgyalás adatai minden kétséget kizárnak aziránt, hogy Bukovinában már évek óta köztudomású volt, hogy az ottani pénzügyigazgatóság a leggaládabb korrupció fészke. Egy teljesen szervezett szövetkezet állott fenn a valóság eltusolására. A csempészet a pénzügyigazgatónak legmesszebb menő pártfogása alatt éveken át folyt s milliókra menő kárt okozott az államnak. A hivatalnokok minden tekintetben személyes céljaikra használták ki állásukat; a feljelentéseket elnyomták, vagy ha a miniszteriumhoz intéztettek, hamis jelentések által tárgytalanná lettek. S ha akadt a pénzügyérségben olyan ember, ki szigorú és becsületes akart lenni, azt kiűldözték.

A tanuvallomásokból ime egy kis szemelvény:

„Ne beszélj sokat, hallgass, mert minden szó veszélyes”, ezt az utasítást adta Spendling pénzügyi felügyelő vejének, a ki szintén a vádlottak közt szerepel.

„Azt veszem hivatalnoknak, a ki akarok; kinek mi köze hozzá!” — így nyilatkozott Trzcieniecki tanácsos.

„Ha tolvajok szolgálhatnak a pénzügyérségben, miért ne szolgálhatna egy iszákos?” (Adelsberger tanu kijelentése.)

„Kedves barátom, kényszerítő okok bírtak rá a csempészésre; minden oldalról rám jöttek és követelték tőlem!” ezzel mentegőzik az egyik szakosztály főnöke.

Hogy miként tusolgattak felfelé, kiderül az alábbiakból:

A fentemlített Spendling a tartományi kormányhoz ezt jelentette: „Az állítólagos csempészetekre vonatkozó feljelentéseknek csak az a céljuk, hogy a kormányt kényszerítsék a Romániával való kereskedelmi viszony helyreállítására.”

„Erre a gondolatra még én sem jutottam volna!” — jegyezte meg Trzcieniecki pénzügyigazgató, megdicsérvén Spendlingnek ezt a jentését.

A tanuvallomások közt igen gyakran található az a kategórikus kijelentés, hogy „Bukovinában senki sem volt becsületes.”

A pénzügyigazgató ur elsikkasztotta a magánosoktól rabizott pénzeket, zsarolta a folyamodókat, oly utazásokért vett fel költségeket, melyeket sohase nem tett. S e harácsolás mellett a hivatalok legszükségesebb kiadásaira sem akart pénzt adni. A hivatalnokok kényte-

lenek voltak saját székeiket hozni a hivatalba, mert nem volt min ülniök. A pénzügyigazgató ur ezalatt a 100 frtos kemenczét, mely hivatalában volt, elvitte magánlakására s helyébe 16 frtért egy orosz kályhát állíttatott.

Egyik ozinkostársa Kobierski, ktről szemébe monták a pénzügyigazgatónak hogy csak azért neveztetett ki vámfelügyelőnek, hogy a hivatalnokokat a csalásra tanítsa, a mire az igazgató azt válaszolta, hogy — se baj ha csak az államot meg nem csálja! Ugyanez a Kobierski mondta Trzcienieckiről, hogy oly tüzet gyújtott Bukovinában, mely száz év múlva sem fog kialudni.

Külföld.

A német birodalmi gyűlés programja

Berlinből írják: A minisztertanács most döntött a hadügyi javaslatok és az adóreformtörvények előterjesztése tárgyában. Eulenburg gróf miniszterelnök e végből elhalasztotta szabadság-utját. A minisztertanács azt határozta el, hogy egy hadügyi javaslatot, valamint az adótörvényeket még e tél folyamán elő fogja terjeszteni. Ez okból a porosz képviselőházat és urak házat már november 8-ára egybehívják; a birodalmi gyűlés összegyűlésségig legalább az adójavaslatok első olvasását akarják elintézni, úgy, hogy a birodalmi gyűlés jövő évi januárban megkezdheti a hadügyi javaslatok tárgyalását, melyeket a Reichsanzeiger közzé fog tenni, mielőlt a szövetségtanács összeül.

Orosz területen latartóztatott osztrákok.

A Schles. Ztg-nak jelentik Varsóból: Orosz rendőri közegek és határőrök már régebben több osztrák alattvalót kémkedés gyanúja miatt latartóztatnak s ezeket még most is a kievi börtönben tartják: egy részüket közigazgatási uton Szibériába hurcolták, a nélkül, hogy száműzetésük okát megmondták volna neki. A deportáltak nejei csavargókkal és naplopókkal az osztrák határon áttolonczolták.

Időjárás.

Légnymás: reggel 7 órakor 766.6 mm., délután 2 órakor 765.0 „. Hőmérséklet reggel 7 órakor (°) + 20.1, délután 2 órakor C° + 29.0. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 2, délután 2 órakor DK. 2. Felhőzet: reggel derült, délután derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0.

Szerencsétlen vadászok.

— Saját tudósítónktól. —

Tegnap reggel megdöbentett bennünket egy hír. Egy ismerősünk a vadász urak köréből jött be hozzánk és alig lihegve, sáphat arcozva! kérdezte!

— Tudják-e önök a nagy szerencsétlenséget?

— Micsoda szerencsétlenséget? Hol történt? Kivel történt? Mikor történt?

Es Margit nem is csodálkozott midőn előadta neki tervét, amin Petymeghy ur még inkább csodálkozott.

Pedig nincs benne semmi különös. Ez a mai világ modus vivendi. Nem szerelemvezérelte házasságukat, de pénzbeli életet kötni, a volégenyt kiszípolozni s aztán keresni új Dáriust. Nálunk az elválás nagyon hamar megvan: Három hét az egész.

S Margit is így tett; fölvetette az özvegyiséget s kivetette a hálót. De a mese csak azt tartja, hogy a halak manapság nagyon óvatosak.

IV.

Petymeghy ur pedig úgy éldegélt, mint az afféle tönkrejutott nemesek szoktak — más bórén. Nem törődött az étellel, s csak néha néha sóhajtott fel:

— Pokoli szerencséje van annak a Zoltánnak ott a másik világban. Milliomos lett. Hja! az amerikai nép megbecsüli a dolgos embert s a névre nem ad semmit.

Oár nap múlva Dini gróf azzal az ujsággal lepte meg, hogy az ő sokat emlegetett Zoltánja megnősült — Amerikában s az orra elé tartja a „Herald”-ot.

Petymeghy ur alig akarta elhinni s halikán ismételtette; — Milyen kár most már lesznek örökösei. így még volt reményem, hátha ki tudom mutatni a rokonságot.

Hrabovszky Lajos.

deuki ráborítja a feledés homályát, s a tulajdonság vérükké válik.

Petymeghy ur kellemetlenül kezdte érezni magát.

— Ilyen vagyok én is — folytatá Zoltán — egy pillanatban szerelmem mint a forró láva s a másik pillanatban már egy szóért feledni vagyok képes azt, ki csak a nagyvilági üres czifraságokra ad, ki a csillogó név mellé plántált becsületesnek inkább hódol, mint annak, kinek a sors saját hibáján kívül elfelejtett nevet adni, de kiknek adott jellemet becsületet, melyet a névtelen embereknel is tisztelnünk kell.

Petymeghy felállt s erőltetett mosolylyal mondá:

— Csak nem akar ez célzás lenni?

— Oh a világért sem — szólt Zoltán — ön lehet könnyelmű, de azért még becsületes. Mostani tettét is tudom csak a folyton mellőzött vetélytárs megsértett büszkesége sugalmazta. Ön, kinek eddig lovai, kastélya, mindene első volt, tulszárnyalva látta magát egy semmiségtől. Ezt nem tűrhette. Várt az alkalmas pillanatra, hogy visszafizethessen egy szerre mindent. Az idő elérkezett. Ön löt. De magát löte meg. Az öreg az én nagyobb birtokom helyett meg fog elégedni az ön kisebb birtokával s a helyett, hogy engem juttatna koldusbotra, csak önt teszi tönkre. Gratulálok az eljegyzéshez Petymeghy ur.

Petymeghy zavartan forgatta kalapját:

— Már ezt is tudja?

— Már hogy ne tudnám! Két hét múlva lesz. Mert ennyi idő beletelik, míg a menyasszony jobban lesz. Hamarabb nem illik jobban lenni.

— Ön valóban nagyszerű ember Zoltán. Ön lángész.

— Dehogyan vagyok. Ember vagyok, akár ön, mindenem van, csak nevem nincs.

Petymeghy elszégyelte magát s alig hallhatólag, fokozódott zavarral mondá:

— Legyen szerencsém az eljegyzésen.

— Köszönöm — válaszolt Zoltán — de nem fogadhatom el szíves meghívását, mert én akkor már a másik világon leszek.

A dandy ijedten kapta föl fejét, Zoltán pedig csak mosolygott.

— No no, ne ijedjen meg, nincs benne semmi különös.

Petymeghy ur alig találta meg az ajtót. Kalapját mélyen a szemébe huzta s különösnek talált mindent.

III.

Pár év telt el e jelenet után — Petymeghy ur elégedetlenül vakargatta naponként kopaszoló fejét, rosszalólag szólt:

— Hej! nem jó lesz ennek a vége! Ha ez így tart tönkrejutok. Jobb lesz válnunk. Ó arra, én erre.

Minderre az, felelte barátunk, hogy ő is csak hallotta, de egy „jelen volt”-tól, így tehát teljesen hinni lehet benne és már a vizsgálat folyik, hogy ki az oka a nagy vadász-szerencsétlenségnek.

— Vadász-szerencsétlenség?

— Csak egyet még? Kérdestük a rossz hírrel érkezett látogatót.

— Kérem.

— Kinél tudakozódjunk az eset után?

— A vadásztársaság bármelyik tagjánál, én azt hiszem, mindegyik elég szavahihető. Én X urtól hallottam...

Külön tudósítónk rögtön elnőzött X urhoz, a ki megerősítette a vadász-katasztrófa hírét, külön tudósítónk a vadász-szerencsétlenségi esetet a következőkben mondván tollba:

Régi vadász vagyok, roppant óvatos, és még nem történt velem, még most is a szerencsétlenség hatása alatt állok.

(Itt megállt, gyorsabban pislogott, a mi elérésényülést fejezett ki és a hüvelyk ujjával az oldalát bökdöste.)

Két kocsiira való számban voltunk fegyveresen és mentünk kifelé a területünkre. Sok a vadgalamb és a kacsa.

Mondhatom uram, mindannyian a legmegbízhatóbb vadászok vagyunk. Ritkán hibázunk, hát hogy ne ügyelnék utközben a kocsiiban. Hogy mégis megtörténhetett, az isten kikerülhetlen — csapása.

Én abban a kocsiiban ültem szerencsétlenségemre — épen a hátsó ülésen. A jobb oldalomon helyezkedett el Y. barátunk, a kinek az uton, kint a határban, kedve kerekedett volna a szaladó kocsiról egyet-egyet puskázni.

A fegyvert tehát az ölébe fektette, úgy, hogy a rázás következtében gyakran oldalt csuszott az előttünk ülő Z-hátának irányuló csővel...

Az én fegyverem a lábamnál állott. A lovak egy lejtős helyen egyszerre gyorsabban szaladtak és a kocsiink hatalmasan kezdett rázni bennünket a megszáradt göröngyön.

Ez volt a katasztrófa oka.

Egyszerre egy nagyott durran...

(Valaki meghalt!! — kiáltottam föl isgatottam.)

X. ur a hüvelyk ujját odabökte az oldalához és így szól:

— Dehogy, egy veréb se.

— Hát akkor mi durrant?

— Az ülés alatt a nagy-parádiss üvegek dugója éppen a pillanatban egyet zökent és az összes boros üvegek összetörték.

— Es katasztrófa?

Dühösen bökte meg a hüvelyk ujjával az oldalát X. ur és lehurrogott,

— Ön egy kannibál, hát ha az se katasztrófa, hogy a vadász borát és parádját a föld issza meg akkor mi a vadász-katasztrófa?

Időjárás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

Szeptember 17.

Derült.
Száras.
Meleg.
Hosszabb ideig állandó.

Az

„ARADI KÖZLÖNY”

előfizetési árai:

Helyben	Vidéken
házhoz hordva:	szótküldve:
Egész évre 12 frt — kr.	Egész évre 14 frt — kr.
Fél évre 6 frt — kr.	Fél évre 7 frt — kr.
Negyed évre 3 frt — kr.	Negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.	Egy óra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 5 kr, vidéken 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KÖZLÖNY” kiadóhivatalának küldendők, ugyazinté ide utalando minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság”.

H I R E K.

Szeptember 17. Szombat. Róm. kath. naptár: Lambert. — Protestáns naptár: Lambert. — Görög-keleti naptár (szeptember 5.): Zakariás. — A nap két 5 óra 42 perceskor, nyugszik 6 óra 8 perceskor.

Művelődési Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 9—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: [polgári iskola, földszint].

Szeptember 16. Ar aradi önkéntes tűzoltókar rendkívüli közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Szeptember 21. Az Aradvideki Tanító-Egylet évi nagygyűlése.

Szeptember 25. Dessoefly megyés püspök Aradon bérmei.

Szeptember 26. Katonai lövésár Aradon.

Szeptember 27. Barabás-Baráth sajtópör tárgyalása.

— A hivatalos lapból A király K ü n z e l József posta és táviratbiztosnak, nyugdíjaztatása alkalmából, sok évi hasznos szolgálata elismeréséül, az arany érdemkeresztet adományozta.

— A szabadságharczi ereklyemúzeum legelső látogatója. Károlyi Tiborné Degenfeld Emma grófnő közölte az aradi szabadságharczi múzeum választmányával, hogy e hó 21-én, szerdán családjával együtt meglátogatni óhajtja a múzeumnak már berendezett gyűjteményeit. A választmány ünnepélyesen készült fogadni a hazafias grófnőt, képviselteti magát az indóháznál a grófnő megérkezésekor és őt a múzeumhelyiségben teendő látogatásában kísérni fogja. A múzeum díszes vendégekönyvének első aláírója a nemes hölgy leendő.

— Aradváros költségvetése. Arad szab. kir. város jövő évi költségvetését, melynek előirányzati összegeit lapunk holnapi számában ismertetni fogjuk, hétfőn a hármas bizottság veszi tárgyalás alá.

— Forgácsok az aradi kilencz akasztófából A kolozsvári orsz. ereklye-múzeumnak nagybecsű tárgyait képezik azok a forgácsok, amelyeket a boldog emlékü Teleky Sándor gróf ezredes az aradi vértanúk akasztófaiból a szomorú napon metszett le és kegyelettel őrzött halála napjáig. Az akasztófák fenyőfából voltak készítve. Az aradi bitófákból csak a kolozsvári orsz. ereklye-múzeum birtokában vannak forgácsok. A múzeum ezeket üveg-szekrényben nagy gondnal helyezte el a közönség szemléltetésére. A múzeumot az igazgatóság Kossuth születése napján nyitja meg nagy ünnepélyességgel.

— Ülésező doktorok. Az aradi orvos és gyógyszerész egyesület tegnap délután öt órakor Párecz Gyula dr. elnöklése alatt a város-háza emeleti kistermében népes ülést tartott. Az ülés tárgyát az egyesületnek a minisztériumtól módosítás végett leérkezett alapszabályainak módosítása képezte. Egyedül az egyesület üléseink határozatképességére vonatkozó pontok megváltoztatásáról volt szó. A kellő módosítások eszközzése után az alapszabályok ismételt felterjesztése ment határozatba.

— Aldozár-felszentelés. Dessoefly Sándor püspök szerdán, f. hó 21-én Gudenus Ervin báró, Raszkó Sándor (aradi) és Pap Károly végzett theológusokat felszenteli áldozárokká.

— Kossuth születésnapja. A vasárnap esti fáklyásmenet, melyről tegnapi lapunk is megemlékezett osakugyan meg lesz tartva. A főkapitány tegnap délelőtt megadta az engedélyt és a fáklyásmenet programját a következőleg állapította meg. Vasárnap este 6 órakor gyülekezés az Atilla-téri tűzoltó őrség előtt. Hét órakor indul a menet a Deák Ferencz-, Fábrián-, Kazinczy-utcákra, itt a menetet megáll és Müller Károlynak szerenádát ad. Aztán tovább halad a menet a templom-, Andrássy-ut és sétányon s megáll a t. z. é. Péter háza előtt, hol ismét szerenádát ad. Innét vonul aztán a városházáig hol Müller Károly beszédet mond a nap jelentőségéről és a Kossuth Lajos képe megkoszorúztatik. Itt Arad két dalegylete is közreműködik. És pedig a polgári dalegylet valamint az iparos ifjakdalköre. A városházánál lefolyó ünneplések után elvonul a menet a szabadságtérre, hol a vértanúk szobra ki lesz világítva. Itt E. Illés László mond szónoklatot, a dalárda ismét énekel. A Deák Ferencz-utcán le visszamegy a menet az Atilla-térre, hol máglyába rakják a fáklyákat és az ünneptetés véget ér. Arad fiataiságának egy

része a fáklyásmenet sikere érdekében mindent megtesz. R o z s n y a i Mátyás világítja ki a vértanúk szobrát. A lakossághoz bizottság intéz felhívást a kivilágításra. Az engedélyt megadó főkapitány indítatva érezte magát felhívást intézni a tanoncokat tartó mesterekhez, hogy a menethez lehetőleg ne engedjék tanonczaikat, mert nagyon sokszor az ilyen ünnepélyeket a látványosságok ezen rakoncátlanjai szokták méltóságában megcsorbítani.

— Telekkönyv Radnán. Mint már említettük, a radnai kir. járásbírószág telekkönyvi hatósággal ruháztatik fel. Az új telekkönyvi hatóság 1893. évi január hó 1-én kezdi meg működését.

— Az ujaradi plébániára — mint értesülünk — Kristofosák Gyula hidegkuti esperes-plébános és Krinitzky Ferencz bruckenau esperes plébános pályáznak.

— A kolera ellen. Liwerpoolból Hamburgon át merinógyapju érkezett Aradra. Nehogy a gyapjával kolera-bacilusok hirczoltassanak be, a tisztí főorvosi hivatal felírt a minisztériumhoz megtudandó, vajjon a gyapjubólak előzetes forró vizgőzzel való fertőtlenítés után kiadhatók-e a tulajdonosoknak. Addig is, míg a minisztériumtól e tárgyban a válasz leérkezik, a gyapju máházva a vasuti kocsiiban őriztetik.

— Az aradvárosi kereskedelmi akadémián a pót- és javító érettségi vizsgálatok írásbeli része szeptember hó 19-től 24-ig, szóbeli része pedig szeptember 26-án délután fog megtartatni. A vallás és közoktatásügyi minisztériumot V a r j a s s y Árpád, kir. tanfelügyelő a kereskedelmi minisztériumot pedig S z o n t a g h Gyula, kereskedelmi testületi elnök fogja képviselni.

— Halálos szerencsétlenség történt tegnapra virradó éjjel az aradi pályaudvarban, melyre az öröket egy velőt rázó sikoly tette figyelemessé. N é m e t h Sándor 25 éves kocsitoló ugyanis tolatás közben két teherkocsit ütközösközéskor ült s rettenetes zúszódást szenvedett, melynek következtében hajnali 3 órakor i s z o n y u k i n o k k ö z ö t t m e g h a l t. Az orvosi segélyt Ö t t v ö s Dániel dr. és Kronstein Vilmos dr. nyújtották, a rendőrség részéről B a r t ó k Kálmán rendőrhadnagy volt jelen. Valószínű, hogy a szerencsétlen ember a saját vigyázatlanságának lett az áldozata. A törvényszék megindította a vizsgálatot. A bonczolás Ursicz Vazul vizsgálóbíró jelenletében ma reggel lesz.

— A gyomai új hid. A gyomai vasuti fahidat vashiddal cserélik ki. A hidépítés már serényen folyik s az alapozás néhány nap múlva teljes befejezést nyer. A hidat Greger sen G. és fiai pesti vállalkozó cég építi.

— Hirtelen halál. B i e n e r Mór 57 éves helybeli cipész tegnap, a mint a Péter utcában lakása felé igyekezett, hirtelen össze-rogyott és meghalt. Az orvosi vizsgálat szív-szélhűdést konstatált.

— Országos- és hetivásárok Aradmegyében. (Folytatás a legújabb miniszteri rendeletből) C s e r m ö virágvasárnap; Péter Pál utáni vasárnap; ó-naptár szerinti Demeter nap utáni vasárnap. Csütörtökön hetivásár. — D é z n a márcz. 19., máj. 14., szeptember 10. Ha e határnapok ünnepre esnek, a vásár a következő hétfőn tartatik. Szombaton hetivásár.

— Ügyvédi kamara. A temesvári ügyvédi kamara részéről ezennel közhírré tétetik, hogy K o r s o s Elemér dr. ügyvéd Pancsova, K r e m l i n g Lajos dr. ügyvéd Fehértemplom, C o r n e a n Péter dr. ügyvéd Oravizabánya, S c h e e r Emil dr. ügyvéd Vinga és A d l e r Arthur dr. ügyvéd Pancsova székhellyel a kamara lajstromába folytatolag felvétetett; ellenben A s z t a l o s János dr. pancsovai ügyvéd, saját kérelme folytán, a lajstromból kitöröltetett s végül B á l i n t Soma dr. ügyvéd lakhelyét és irodáját Buziásról Dettára, M a r c u Livius dr. ügyvéd pedig lakhelyét és irodáját Birkisról Lugosra helyezte át.

— **Ovintézkedések a kolera behurcolása ellen.** A keresk. miniszter újabb rendeleti uton intézkedik, hogy Romániából a régebben tilalom alá vetett tárgyakon, ugymint ágynemű, ócska ruha, papír stb. kívül a nyers bőr, mosatlan gyapjú, tiszta vaj, tej, sajt és friss gyümölcs behozatala is szigorúan tilos. Ugyancsak rendeletben tiltja el Oroszországból ágyneműnek behozatalát.

— **Baleset séta közben.** Mayer Péter borbélylegény két társával a Szabadság-téren sétált tegnapelőtt este. Egyszerre egy kapun hirtelen kirohan egy heves s olyan karambolt csinált a sétálókkal, hogy Mayer megcsúszott s jobbra lába tőrt. Habár nyilvánvalólag véletlenül történt is a karambol a kihágási bíró vizsgálatot folytat.

— **Iskola átvétel.** Arad város iskolaszéke tegnap délután 5 órakor vette át az Újtelepi iskola újonnan épített két tantermet.

— **Gyönyörnek sok lett volna . . .** Podrosán Elek beregszói suhancz szemet vetett Pajka Jovajomódu gazdának Jeva nevű leányára. A leány viszonyozta a legény szerelmét és mivel tudták hogy a leány atyja egybekelésüket ellenezni fogja, csak titkon találkoztak megymással a temetőben. Es a temető sirhantjai közt örök szerelmet is esküdtek egymásnak. A legény végre bátorságot kapva, megkérte a leányt, de az apa kárlehetetlenül nem-ért mondott. A fiatalok erre elmentek a paphoz, hogy az őket egymásnak eljegyezze. Est megtudta az apa, revolvert vett magához és az épen a paptól kijövő Bokrosan Elekre háromszor rálőtt. A lövések nem találtak és az elősiető emberek megakadályozták az apát a további lövöldözésben. A haragos apa ellen megindították a vizsgálatot.

— **A rebellis hegedűs.** Madarász Károly cigányzenész nemcsak a hegedűt tudja jól kezelni, hanem azt az olvasót is, a melyen huszár-miatyánkot szoktak leimádkozni. Ez utóbbi képességének akkor adta legfényesebb tanujelét, a mikor a száj- és körömfájás miatt elrendelt zárlatot hirdette ki dobszó mellett a város eselédje. Azért indignált, mert egyetlen sertését nem szabad kihajtani a csúrhé. Czifra káromkodásra gyújtott s össze kutyatereztette nemcsak a dobost, hanem az egész városi magistratust is. A rebellis hegedűsnek sokáig kell zenélni, míg a publikuma zsebéből kihegedűli azt az 50 frt bírságot, a melyre tegnap a hatóság megsértéséért a kihágási bíró ítélte.

— **Megmart emberek szállítása.** A kereskedelmi miniszter rendeletben szabályozta a vészett állatok által megmart emberek szállítását. Ily egyének a vonatra szállás előtt kötelesek személyesen vagy kísérelők által utazásuk okát és célját a vonatvezetőnél bejelenteni, ki viszont a jegyvizsgáló kalauzok által utközben őket állandóan figyelemmel kísérteti. De ezért az ily emberek együtt utazhatnak a többi utassal s csak akkor kell őket külön kocsiba elhelyezni, ha utközben rohamaik vannak, míg ha a viziszonny jelei már az ut megkezdése előtt mutatkoznak akkor külön kocsiban esetleg betegszállító kocsiban kell őket elhelyezni.

— **Lassan hajts! H a c k Frigyes** építész kocsija tegnap épületfákat szállított a Tököl-téren. A kocsi gyors hajtásától megriadt lovak elragadták a kocsit s neki vágáltak. Vizer Péter ügyvéd vasajtának s azt leszállítván, beverték a román nyomda ablakait. A lovakat csak nagy nehezen tudták megfékezni. A zigyázatlan kocsist a kihágási bíró elé állították.

— **Tolvajlás.** Tegnap reggel három román munkás tért be pálinkázni. Guttman és halász-utcáit szatocsboltjába s megittak néhány kupicza „hosszu-lépést.” Bankóval fizették ki a czehet, a bankó felváltása céljából Guttman és a szomszéd szobába ment. Mire visszakért két római líkőrökkel, a harmadik meg vergóniával szerelte fel magát. A lopott dolgokat a káros ellenkezése dacára magukkal vitték. A rendőrség nyomoz.

— **Pályázatok.** A segessvári adóhivatalnál gyakornokjelölti áll 8 hét alatt, A felső-vissói adóhivatalnál VI. oszt. adótiszt áll. 14 nap alatt. A temesvári pénzügyigazgatóság kerületében több pénzügyi fővizsgáló és vigyázói áll. szept. 30. A győri tviszéknei II. oszt. irodatiszt áll 14 nap alatt. Postamesteri áll. tiszt szerződés mellett Arad-Szent-Mártonban (Arad-vármegye) 3 hét alatt. Postamesteri áll. szerződés mellett Dálnokon (Háromszék-vármegye) szept. 24.

A kis-czelli járásbírósnál aljegyzői áll 14 nap alatt. A löcsei pénzügyigazgatóság kerületében több pénzügyi fővizsgáló áll. 4 hét alatt. A temesvári ítélő-tábla kerületében 2 joggyakornoki áll 15 nap alatt. A nagy bittsei adóhivatalnál VI. oszt. adótiszt áll. szept. 30.

Gyászrovat.

Dietrich Vilmos, csász. és kir. 33-ik gyalogezredbeli százados, ki az aradi önkényes-iskolának több éven át parancsnoka volt s Arad polgári köreiben is nagy tiszteletnek örvendett, mint részvétellel értesülünk, a bécsi helyőrségi kórházban mellhártya-gyulladásban elhunyt. Halála széles körökben általános részvétet kelt.

Egyletek, Társulatok.

— **A Kölcsey Egyesület ma szombaton** délután 5 órakor rendkívüli választmányi ülést tart saját helyiségében. Az ülés tárgya: Abrai-Dömötör-Szöllősy hármass indítványa. Az ülésre ismételtén figyelmeztetjük a választmány tagjait.

— **A „Kölcsey dalkör”** alapító, működő és pártoló tisztelt tagjai ezennel felhivatnak, hogy folyó évi szeptember hó 18-án tartandó közgyűlést megelőzőleg folyó évi szeptember hó 17-én esti 7 órakor a Nagy Lajos-féle vendéglő külön helyiségében barátságos előértekezletre megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség.

— **Meghívás közgyűlésre.** A „Kölcsey Dalkör” tisztelt alapító működő és pártoló tagjai felhivatnak, hogy a folyó évi szeptemberhő 18-án délelőtti 11 órakor a városháza emeleti kis termében tartandó közgyűlésre meghivatnak. Tárgyai a közgyűlésnek: nagyméltóságú belügyminiszteriumtól jóváhagyott s leérkezett alapszabályok felolvasása az állandó tisztviselők, bizottsági tagok megválasztása s a működés megkezdése iránti intézkedések megállapítása. Az elnökség.

— **Az Aradi Torna Egyesület** választmánya folyó hó 17-én délután 6 órakor a szokott helyen ülést tart, melyre a választmány t. cz. tagjai ezennel meghivatnak. Kelt Aradon, 1892. évi szeptember hó 17-én. Az elnökség.

Mulatságok.

— **Táncmultság Pankotán.** A pankotai fiatalság ma este nagy táncvigalmat rendez az ottani fehér kereszt szálloda disztermében. A multság tiszta jövedelmét az EMKE javára fordítják, ami maga is megérdemli, hogy minél többen jöjjenek össze a szép vigalomra.

Színház.

Az arad-kolozsvári szövetség.

— Saját tudósítónktól.

Kolozsvár, szeptember 15.

Aradi lapok és legutóbb pesti lapok is élénken foglalkoznak egy idő óta azzal a felmerült hírrel, hogy Ditrói Mór a kolozsvári színház igazgatója pályázott volna az aradi-színházra, hova most igazgatót keresnek. A közlegények azt hangsúlyozzák, hogy Ditrói a két város színtügyét Kolozsvárat és Aradot personal-unió formán össze akarja boronálni, hogy mindenik önálló társulattal bírna de egyes szakmákra kölcsönösen támogatnák esetéről-esetre egymást.

E hírekre vonatkozólag teljes bizonyossággal irhatom, hogy, mintha Ditrói beállott volna az aradi színházért pályázók sorába, nem igaz. Ditrói Mór megkapta a kolozsvári színházat újabb három évre s itt elég nagy feladatok várnak reá, ha a színházat igazi művészeti intézetnek akarja fenntartani s van ebben elég, ami egy ambiciózus színigazgatót lelkessítsen és munkára tartson.

A hírek onnan keletkezhettek, hogy felmerült az a terv, hogy valjon nem volna-e jó és célszerű az aradi színházat a kolozsvárral egybekötni főképen azért, hogy a vidéken operát lehesse létesíteni, melyet a két színház együttesen megbírna. Kolozsvárnak is, de Aradnak is régi vágya teljesülne ez által: az állandó és mű-

vészeti nivón álló operai előadások behozatala.

Mielőtt azonban erről csak beszélni is lehetne a belügyminiszteriumnak a véleménye kellene hozzá s ennek támogatásával, beleegyezésével lehetne valamit csinálni e kérdésben. Ez csak terv és kombináció. Ennek érdekében a vidéki opera megalakítása érdekében, fog esetleg Ditrói Mór a miniszteriumhoz memorandumot felterjesztani.

Semmi esetre sincs azonban szó arról, hogy az aradi és kolozsvári színház összekötessék, úgy hogy a kolozsvári, vagy az aradi színházra ebből kár háromoljék és nem lehet szó kalandos tervekről, melyek oda irányulnának, hogy a két színház társulatából lenne egy folytonosan vándorló drámai és énekes társulat a jelenlegi erők kétszeres kihasználásával míg másrészt olyannak kell lenni az operaszövetségnek is, hogy az nemcsak a kolozsvári, de az aradi színháznak is előnyére váljék, ami — ha a terv létesül — így is fog történni.

— **A Gladiátor.** Nagyváradról írják: Somló Sándor volt a tegnapi est hőse: jutalomjátéka s darabjának premiérje volt. A közönség mely zsufolásig megtöltte a színházat, hálás is volt a költő és a művész iránt; megjelenésekor rokonszenves óvázciókkal fogadták, taps és éljenzés közt virágiantot nyújtottak fel s felvonások után vagy huszszor hívták ki a lámpák elé, ami egyaránt szólt a színésznek is, a szerzőnek is. A „Gladiator” tartalma röviden ez: Gloria utozai énekesnő (Tárnoky megtetszik Aurelius Commodus császárnak (Vedress) s az utczáról raboltatja el erőszakkal. A gyalázat elől azonban Niger gladiator (Somló) megmenti, mivel a császár kegyencze Marcia (Harszt Hermin) elhiteti vele, hogy Gloria őt szereti. Gloria csakhogy szabaduljon, nőül megy a gladiatorhoz, ámbár Inba dalmokot szereti. Marcia azonban a császár kezére játssa Glóriát s midőn erre a gladiátor rájön s a császár lakába siet, neje már meg van gyalázva. A darab nagy sikert aratott. Sokszor tapsolták úgy a szerzőt, mint a játszókat is.

IRODALOM.

— **Az Ország-Világ,** a legelterjedtebb s Benedek Elek által kitűnően szerkesztett szépirodalmi lap 37—38-ik száma mint önálló füzet is megjelent. Az érdekes tartalomról felemlítjük a következőket: Leono a regény, (befejező közlemény) Sziklay J.-tól. Márka dal, írta Sió Ferencz, Két Robinson Kovács Dezsőtől. Török János (arczképpel) Az élet terhe oly nehéz (vers), Léva Mihálytól. Járatlan utak, Bede Jóból. A sürgöny, írta Mosdósy Imre. A színvakság, írta Kemenczy Kálmán. Fáradt, írta Somfai János, „Versek, (Inczédi költeményeinek bírálat), írta Léva Mihály. Kossuth és családja (képekkel). Közélet, írta Palágyi Lajos. Shoking, Makranozitól. „Abslag, írta Sajó Aladár. A székes főváros iskolái, Rózsavölgyi Gyula arczképpel. Tamassy Józsefről, (képekkel) írta Soly mossy Elek. A hétről cím alatt Székely Huszár tárczái igen érdekes képet adnak a hét eseményeiről a Nők világa és a többi rovatok szintén érdekesen tájékoztatnak a hazai és a külföldi fontosabb társadalmi vagy művészi eseményekről, a divatmelléklet meg párisi minták után készült legújabb toilletteket mutat be; a képek pedig a haza és külföld jelesebb festőinek remekműveit mutatják be. A kiváló és gazdag tartalom mellett a díszes kiállítás és olcsósága teszi még ajánlóbbá e lapot. Előfizetési ára egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt, egy hóra 70 kr. Egyes szám ára 16 kr., kettősé 30 kr. (Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Erzsébetkörút 12)

Törvénszék.

— **Érdekes szakértői szemle.** Illés Vaszilie vizsgálati foglyot gyilkossági kísérletért súlyos büntetésre ítélte az aradi törvénszék, mely ítélet ellen a vádlott felebbezett. A kir. tábla a felebbezés folytán pótvizsgálatot rendelt el a gyilkossági kísérletnél használt revolver hordképességének megállapítására nézve. A szakértői szemlét Ursics

Vazul vizsgálóbíró ma délután fogantatottja két aradi puskaműves közbenjötté mellett.

— Irnokok keresztetnek. A fehértemplomi törvényszéknél több irnok állás van úr-sedésben. A folyamodványok két héten belül a fehértemplomi törvényszék elnökéhez nyújtandók be.

Táviratok.

Az új államtitkárok.

Budapest, szept. 16. (Saj. tud. táv.) A mit már napokkal ezelőtt közölt az „Aradi Közlöny”, az ma már bevégzett tény, Lukács Béla kereskedelmi miniszter államtitkárául Reiszig Ede békésmegyei főispánt választotta.

A belügyminiszteri második államtitkári állásra, mint legújabbat egészen megbízható forrásból értesülünk, a kombinációk még idő előttiék, valamint korai minden oly személyi kombináció is, mely a budapesti államrendőrségi főkapitányi állás betöltésére vonatkozik. Fia t h Miklós báró fehérmegyei főispán, kit a lapok olyan szorgalmasan jelölnek erre az állásra, nem szándékozik főispáni állásától megválni.

Nem felel meg a valóságnak az a hír sem, mintha a főkapitányi állás betöltésével kapcsolatban a budapesti államrendőrség főnökének állása a belügyminiszteriummal szemben ujja szerveztetnék.

Ráth Károly lemondása.

Budapest, szeptember, 16. (Saj. tud. táv.) A fővárosban arról beszélnek, hogy Ráth Károly főpolgármester Kossuth Lajos diszpolgárrá történt megválasztatása kifolyásaként lemondott állásáról.

Ez ideig illetékes helyen erről a hírről mit sem tudnak.

A Kossuth-ünnep.

Budapest, szept. 13. (Saj. tud. táv.) Kossuth diszpolgárrá választásának szándékolt indítványozása alkalmából a városi levéltárban tartott kutatásból ma kiderült, hogy Kossuthot Szeged közönsége 1848. április 4-én szabad ég alatt tartott népgyűlés közlekedéssel Szeged diszpolgárrá választotta.

Temesvár, szeptember 12. (Saj. tud. táv.) Ma délelőtt tízre a Kossuth-ünnep alkalmából a halaadó istenítiszteletet hirdették az evangélikus egyházban, melyet Kramer esperes távollétében Ott káplán volt megtartandó. Midőn azonban a közönség megjelent a templom ajtó csukva találta, mivel a káplán közvetlen megjelölt órá előtt az istenítisztelet tartását megtagadta; senki sem tudja, mi bízta elhatározásra. A közönség a közeli katolikus templomba ment imádkozni Kossuthért.

Vasuti szerencsétlenség.

Bécs, szept. 12. (Saj. tud. táv.) A kolonyvaldi vonalrészén a személyvonat mozdony sérülése folytán kisiklott a mozdonyvezető és fűtő meghaltak.

A kolera.

Hamburg, szeptember 16. (Saj. tud. táv.) Tegnap 222 betegedés és 98 halálet fordult elő. A járvány megint terjedni kezd.

Szerkesztői üzenet.

S. ss. (Arad) Mindkettőt tévedés folytán későn kaptuk kézhez s így a mi hibáinkból maradt ki. Jövőre nézve intézkedtünk, hogy hasonló ne történjék. A lapot megindítottuk.

V. I. (Pécska) Megkaptuk; olvassuk.

Közzgazdaság.

Aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

— szeptember 16.

(S. ss.) A mai hetivásáron eladatott:
Buza I. rendű 300 mm. 6.60—7.10.
Buza II. rendű 600 mm. 6.20—6.60.
Rozs. 500 mm. 5.60—5.80.
Arpa 500 mm. 5.00—5.10.
Zab 100 mm. 5.10—5.20.
Tengeri (uj) 250 mm. 3.60.
Tengeri (ó) 100 mm. 4.40—4.50.
Tengeri (csöves) 200 mm. 2 mmásánként 4.50—4.55.
Paszuly 50 mm. 5.10—5.20.

— A száj és körömfajás az aradi szarvasmarha állományban még egyre tart. Tegnap estig összesen 15 eset fordult elő. Az elrendelt zárlat a tegnapi heti állatvásár forgalmát jelentékenyen csökkentette s a gazdaközönségnek ártott, de legalább meggátolta a járvány terjedését.

— Allami ménék bérbeadása. A földművelési miniszter felszólítja azok a lótenyésztőket, kik az 1893. évi idényre állami mént bérelni kívánnak, hogy ebbeli szándékukat legkésőbb november 1-éig az illető méntelepnek-parancsnokságnál bejelentsek, a mén egyedisége iránt pedig december 1-éig nyilatkozzanak.

— Az osztrák-magyar bank aranyvásárlásai. Tegnap kerek számban egy millió forint értékű aranyat szállítottak az osztrák-magyar bankba: ezenkívül még 3—4 millió forint értékű aranyat fognak az eddigi kötések alapján beszállítani. Egy németországi cég hosszú látra szóló béci váltókat adatott magának a banknak eladott aranyért, hogy a Bécs és Berlin közt fennálló kamatkülönbözetből nyeresége legyen. Azelőtt úgy fordították hasznukra a külföldi arbitrageurök a kamatkülönbözetet hogy a szállított aranyért való rembourt márkajegyekben későbbi szállításra vették s a pénztért kapott osztrák bankjegyeket időközben osztrák értékpapírokban értékesítették. Mint Bécsből jelentik, az osztrák-magyar bank főtanácsának ülésén bejelentették, hogy a folyó hó 14-én befolyt 2,800,000 forintnyi arannyal együtt a valutatörvények hatálybalépte óta eddig összesen 24,665,000 frt értékű arany folyt be a banknál még pedig rudakban 9,273,000 forint arany-pézekben 15,392,000 frt.

Szeszüzlet.

— Szeptember 16. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 52.50, kicsinyben 53.— hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Hivatalos piaci árak Aradon.

— Szeptember 16. —

Gabonamérek: Tiszta buza legnehezebb 6 frt 80 kr, közép 6 frt 70 kr, kétszeres legnehezebb 6 frt 80 kr, közép 6 frt 50 kr, rozsa legnehezebb 5 frt 80 kr, közép 5 frt 70 kr, árpa legnehezebb 5 frt 10 kr, közép 5 frt — kr, zab legnehezebb 5 frt 20 kr, közép 5 frt — kr, retek repce legnehezebb — frt — kr, kukorica 4 frt 50 kr 100 különként.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításai. —

Budapest, szept. 16. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 klgramm frt
Buza	bánsági	szilárd	7.35—8.05
	tiszavidéki	"	7.45—8.15
	pestvidéki	"	7.40—8.10
	fehérmegyei	"	7.45—8.15
	bácskai	"	—
Rozs	—	lanyha	6.35—6.60
	takarmány	lanyha	5.30—5.50
	égetni való	"	5.70—6.20
Árpa	süfőzdei	"	6.40—7.50
Zab	—	lanyha	5.40—5.70
Tengeri	bánsági	szilárd	4.55—4.90
	másnemű	"	4.80—4.85
Káposzta-repce	—	szilárd	11.—11.30
Köles	—	csend.	4.—4.75
Buza	tavaszi	szilárd	7.35—7.40
	junius 1892	"	7.72—7.74
	őszre	"	—
Tengeri	máj.-jun. 1892	szilárd	4.80—4.83
	szept.-okt. 1891	"	5.21—5.23
Zab	Bpest sz. tavasz	szilárd	5.33—5.35
	" " őszre	"	5.60—5.62
Káposzta-repce	aug.-szept. 1891	szilárd	11.50—11.60

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén

Budapest, 1892. szeptember 16.

Ezüst	5.67
Cs. és kir. arany	9.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	58.75
Német birodalmi márka	119.80
London	11.75
20 márkás arany	—

Idegenek névsora Aradon.

— Szeptember 16. —

Fehér Kereszt szálloda: Vuk K. kereskedő, Budapest. Kooztin K. magánzó, Brád. Bauschlinder N. főnök, Szlatina. Kotz József főmérnök, Borossebes. Fehér J. orvos, Szászváros. Fritsch F. magánzó és neje, Halmagy. Messer S. kereskedő, Bécs. Henne János mérnök, Makó. Stein Jánosné magánzó, Mezőberény. Klar Gusztáv magánzó, Kovácskő.

Vass szálloda: Bárány Wasmer Adolf birtokos, Dombegyháza. Petrovits Anna magánzó, Szabadka.

Nádor szálloda: Keresztos Lajos jegyző, Barakony. Jancsó Gábor joghallgató, Piski. Mayer Zoltán kereskedő, Gyoma. Barszeni Sarnfeld birtokos, Kolozsvár.

Három Király szálloda: Sebestyén József birtokos, Baracska. Heiman József kereskedő, Lévás. Juhász János birtokos, Dombiratos. Petkovits István birtokos, Borosjenő. Knauer József jegyző, Petris. Mindl N. kereskedő, Lipka. Wank Józsa jegyző, Sikló.

Magyar Korona szálloda: Derenskei Károly erdőész. Kemény Manó kereskedő, Székudvar. Seidner Mór kereskedő, Berzova.

Felelős szerkesztő: Vátsárhelyi Béla.

Nyíltér.

A fehér kereszti szállodában

ma este

a háziezred zenekara által

nagy hangverseny

rendeztetik válogatott műsorral.

A hangverseny kedvező idő esetében a kerthelyiségben, kedvezőtlen időben az emeleti díszteremben lesz megtartva.

Kezdeté 8 órakor.

A HANGVERSENY MŰSORA:

1. „Waldstäden” induló, Hulkától.
2. Nyitány a „Mathusalem herceg” o. operetből, Strausztól.
3. „A fidelis Bécs,” Keringő, Konzaktól.
4. Zarándoklók kara, a „Tannhäuser” o. operából, Wagnertől.
5. A „Naszwaldi leány.” Polka mazur, — Strausztól.
6. „Ismered a hont, hol a csitrom virul...” románcz a „Mignon” o. operából, Thomastól.
7. „Komolyan és vigan.” Egyveleg Hulkától.
8. „Nap és éj.” Gyorspolka Strausztól.
9. „Retraite” Kéler Bélától.
10. Csárdás.

Az aradi polgári takarékpénztár

(Minorita-palota, földszint)

kölcsönöket nyújt ház és földbirtokra

bekebelezés mellett, 18 évi törlesztésre, 100 frt tartozás után évi 9%, frt tőke és kamat együttes fizetése mellett; 38 évi törlesztésre 100 frt tartozás után évi 7 frt tőke és kamat együttes fizetése mellett, vagy 6 1/2% kamatra a tőkének tetszés szerinti időben való törlesztése mellett. Fennálló kölcsönöket kedvező feltételek mellett convertál.

A kölcsönügyletek gyors és előzékeny lebonyolítása biztosítottatik.

710 2—10

Az igazgatóság.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

15250 | 892.

682 8-3

10198 | 892.

657 3-3

1249 | 892.

693 3-8

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy Arad sz. kir. város törvényhatósági útjainak építési, kezelési és fenntartási kiadásairól, valamint az ezen kiadásokat fedező bevételekről 1893. és 1894. évekre terjedőleg általam összeállított, a törvényhatósági közgazgatási bizottság által előkészítőleg tárgyalt s megállapított költségeljárászat folyó hó 16-tól 30-ig 15 napra a város ház tanácsstermében közszemlére kitétetvén, jogában áll azt mindenkinek megtekinteni, ellene felszólalni s a felszólalást hozzám a f. hó 30-ig bezárólag írásban benyújtani.

Arad, 1892. szeptember 9-én.

Salacz,

kir. tanácsos, polgármester.

Hirdetmény.

Az 1892 : XV. t.-cz. értelmében azok a szőlősgazdák, kik szeszest italok kimérésével avagy kismértékben való elárulásával nem foglalkoznak, abban a kedvezményben részesülnek, hogy saját termésű boraikból a házi szükségletre szánt bormennyiség után ital-adó fejében ezentúl is csak a fennálló fogyasztási adónak megfelelő részt az az 6 frt 35 kr. helyett 3 frt 35 krt fizotnek.

Az említett törvény végrehajtása iránt kiadott utasítás 26. §-a értelmében ezennel felhívjuk mindazokat a szőlősgazdákat, akik a jelzett kedvezményre igényt tartanak, hogy ezen igényüket szeptember 15-ig a városi fogyasztási adóhivatalnál, ahol a megállapított minta szerinti nyomtatványt kell kitölteniök, mulhatatlanul bejelentésék.

Aradon, 1892. szeptember 8-án.

A városi tanács.**Hirdetmény.**

Az iparhatósági megbízottak újabb választása céljából az ipartörvény 172. §-a értelmében kiadott 52211 | 885. sz. földmívelés, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszteri rendelet alapján Arad szab. kir. város területén levő összes önálló kereskedők és iparosok névjajstroma összeállítván, az jelenleg a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál közszemlére ki van téve, miről is az érdekeltek azon észrevétellel értesítettnek, hogy az összeállítás ellen emelhető felszólamlások f. évi nov. hó 15-ig ezen iparhatóságnál adandók be.

Kelt Aradon, 1892. aug. hó 20-án, a város kapitányi hivatala mint I-ső fokú iparhatóság.

Sarlot Domokos,
főkapitány.**VASUTI VONATOK MENETRENDJE.**

Érvényes 1892. évi

július hó 10-től.

Aradról Budapestre.

Állomások	Személy-vonat	Gyorsvon.	Személy-vonat	Személy-vonat	Személy-szállító tehervonat
Arad indul	11.18 délelőtt	8.20 d. e.	9.05 este	5.30 reggel	5.45 délután
Kurtics "	11.45 "	8.36 "	9.36 "	5.57 "	6.40 "
Csaba "	1.15 délután	9.20 "	11.05 éjjel	6.57 "	8.19 este 6.
Szolnok "	4.15 "	11.22 "	2.21 "	—	—
Budapest érk.	7.20 "	1.20 d. u.	5.50 reg.	—	—
Bécs d. v. t. "	6.20 reggel	7.20 este	3.00 d. u.	—	—

Budapestről Aradra.

Állomások	Személy-vonat	Gyorsvon.	Személy-vonat	Személy-vonat	Személy-szállító tehervonat
Bécs d. v. t. indul	10.00 este	8.05 d. e.	2.15 d. u.	—	—
Budapest "	8.10 reg.	1.55 d. u.	9.30 este	—	—
Szolnok "	11.14 d. e.	4.02 "	1.05 éjjel	—	—
Csaba "	2.18 d. u.	5.57 "	3.58 reg.	4.30 regg.	7.10 este
Kurtics "	8.18 "	6.39 este	4.58 "	6.01 "	8.17 "
Arad érkezik	8.45 "	6.57 "	5.24 "	6.35 "	8.45 "

Aradról Gyulafehérvárra és vissza.

Állomás	Szem.-vonat	Szem.-vonat	Vegy.-vonat	Szem.-vonat	Állomás	Szem.-vonat	Szem.-vonat	Szem.-vonat	Szem.-vonat
Arad ind	4.30 du	5.45 r.	7.05 e.	2.45 du	Budapest ind	8.50 r.	4.40 du	—	—
Győrök "	5.05 "	6.15 "	7.05 "	3.15 "	Prededl "	5.15 du	9.15 e.	—	—
Paulis "	5.15 "	6.30 "	8.37 "	3.35 "	Brassó "	7.35 e.	4.40 r.	—	—
Radna "	5.35 "	6.45 "	8.44 "	3.55 "	Kolozsv. "	8.45 r.	8.40 "	—	—
Soborsin "	6.35 e.	8.05 d.	—	—	Tóvis "	3.05 "	1.35 du	—	—
M.-Illye "	8.05 "	9.15 "	—	—	Gyfehérv. "	3.40 "	2.15 "	—	—
Déva "	8.35 "	9.45 "	—	—	Piski "	3.40 "	4.15 "	—	—
Piski "	10.00 éj.	10.15 "	—	—	Déva "	5.35 "	4.30 "	—	—
Gyfehérv. érk.	11.25 "	11.55 "	—	—	M.-Illye "	6.45 "	5.15 "	—	—
Tóvis "	11.35 "	12.05 du	—	—	Soborsin "	8.05 "	6.35 e.	—	—
Kolozsv. "	4.45 "	5.15 "	—	—	Radna "	9.45 d.	7.45 "	8 r.	5.35 r.
Brassó "	8.00 r.	10.05 e.	—	—	Paulis "	9.55 "	7.57 "	9 "	5.40 "
Prededl "	1.11 "	6.30 r.	—	—	Győrök "	10.11 "	8.05 éj.	9 "	6.30 "
Budapest érk.	9.15 "	12.10 du	—	—	Arad érk.	10.15 "	8.40 éj.	10 "	7.20 "

Borosjenőről—Csermőre és vissza

Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Arad indul	6.20 reg.	4.40 d. u.	Csermő indul	4.40 reg.	2.40 d. u.
Borosjenő "	9.20 d. e.	7.25 este	Borosjenő érkezik	5.30 "	3.40 "
Csermő érkezik	10.10 "	8.20 "	Arad "	8. — "	6.45 este

Uj-Szt.-Annáról—Kétegyháza és vissza

Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Uj-Szt-Anna indul	8. — d. e.	6.10 este	Budapest máv. indul	9.50 este	8.10 reg.
Simánd "	8.31 "	6.39 "	Kétegyháza "	4.40 reg.	3.05 d. u.
Kisjenő-Erdőhegy "	9.06 "	7.12 "	Elek "	4.58 "	3.24 "
Székudvar "	9.22 "	7.28 "	Ottlaka "	5.07 "	3.36 "
Sikló "	9.37 "	7.39 "	Sikló "	5.20 "	3.49 "
Ottlaka "	9.51 "	7.51 "	Székudvar "	5.35 "	4.04 "
Elek "	10.07 "	8.07 "	Kisjenő-Erdőhegy "	6.02 "	4.28 "
Kétegyháza érkezik	10.20 "	8.22 "	Simánd "	6.28 "	4.52 "
Budapest m. á. v. "	7.25 este	5.50 reg.	Uj-Szt-Anna érkezik	6.55 "	5.15 "

Aradról Temesvárra és vissza.

Állomások	Személy-vonat	Vegy.-vonat	Vegy.-vonat	Állomások	Személy-vonat	Vegy.-vonat	Vegy.-vonat
Arad indul	5.58 e.	6.15 reg.	11.30 d. e.	Temesvár in.	8.00 r.	1.11 d. u.	8.15 reg
Uj-Arad "	6.09 "	6.43 "	11.54 "	Orczifalva "	8.45 "	2.16 "	9.21 "
Németság "	6.27 "	7.05 "	12.19 d. u.	Vinga "	9.02 "	2.46 "	9.46 d. e.
Vinga "	6.46 "	7.32 "	12.47 "	Németság "	9.17 "	3.03 "	10.07 "
Orczifalva "	6.58 "	7.48 "	1.04 "	Uj-Arad "	9.34 "	3.36 "	10.39 "
Temesvár ér.	7.39 "	8.42 "	2.04 "	Arad érk.	9.44 "	3.50 "	10.55 "

Aradról Nagyváradra és vissza.

Állomások	Személy-vonat	Állomások	Személy-vonat
Arad indul	5.30 reg.	Nagyvárad indul	10.08 d. e.
Kurtics "	5.57 "	Ósi "	10.19 "
Békés-Csaba "	7.22 "	Less "	10.38 "
Gyula "	7.44 "	Csáffa "	10.54 "
Sarkad "	8.04 "	Szalonta "	11.19 "
Szalonta "	8.40 "	Sarkad "	11.53 "
Csáffa "	8.59 "	Gyula "	12.18 d. u.
Less "	9.17 "	Békés-Csaba "	2.13 "
Ósi "	9.35 "	Kurtics "	3.18 "
Nagyvárad érkezik	9.46 "	Arad érkezik	3.45 "

Aradról—Szegedre és vissza.

Állomások	Szem. v.	Vegy. v.	Teherv. v. sz. sz.	Állomások	Teherv. sz. sz.	Vegy. v.	Személy-vonat
Arad ind.	5.01 reg.	4.00 d. u.	6.10 re	Bécs á. v. t. ind.	9.00 este	9.15 d. e.	11.00 éj.
Szt.-Tamás "	5.24 "	4.26 "	6.37 "	Budapest ávt.	2.35 "	6.30 este	8.25 reg.
Pécska "	5.41 "	4.45 "	7.03 "	Szabadka "	2.35 "	—	9.51 d. e.
Battonya "	6.10 "	5.15 "	7.38 "	Szeged "	6.10 "	3.07 reg.	2.42 d. u.
Tompá "	6.20 "	5.26 "	7.58 "	Szöreg "	6.25 "	3.21 "	3.00 "
Pereg "	6.29 "	5.36 "	8.05 "	Deszk "	6.39 "	3.40 "	3.12 "
M.-hegyes "	6.43 "	5.50 "	8.23 r.	K.-Zombor "	7.12 "	4.10 "	3.40 "
Cs.-Palota "	7.15 "	6.21 "	9.08 "	Makó "	7.28 "	4.28 "	3.55 "
Nagylak "	7.32 "	6.42 este	9.30 "	Apátfalva "	8.16 "	5.16 "	4.25 "
Apátfalva "	7.54 "	7.04 "	9.57 "	Nagylak "	8.44 "	5.40 "	4.51 "
Makó "	8.15 "	7.40 "	10.20 "	Cs.-Palota "	9.03 "	5.58 "	5.10 "
K.-Zombor "	8.38 "	8.02 "	11.00 "	M.-hegyes "	9.26 "	6.20 "	5.34 "
Deszk "	9.02 "	8.30 "	11.27 "	Pereg "	—	6.59 "	6.08 "
Szöreg "	9.17 "	8.47 "	11.46 "	Tompá "	—	7.10 "	6.18 "
Szeged érk.	9.30 "	9.00 "	12.00 "	Battonya "	—	7.32 "	6.32 "
Szabadka "	1.20 "	—	6.00 "	Pécska "	—	8.00 "	7.00 "
Budapest ávt.	1.20 "	8.15 reg.	8.50 "	Szt.-Tamás "	—	8.16 "	7.17 "
Bécs á. v. t. "	7.05 reg.	2.45/6.15 d. u.	6.36 "	Arad érk.	—	8.40 "	7.40 "

Mezőhegyesről—Kétegyháza és vissza

Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Mezőhegyes indul	8.40 reg.	6.35 este	Budapest indul	9.30 este	8.10 reg.
Kamarásmajor "	8.52 "	6.47 "	Kétegyháza "	4.41 reg.	3.00 d. u.
Nesze "	9.00 "	6.57 "	Bánkut "	5.02 "	3.21 "
Kovácskő "	9.17 "	7.15 "	M.-Bodzás "	5.18 "	3.40 "
Bánhegyes "	9.40 "	7.38 "	Bánhegyes "	5.37 "	4.02 "
M.-Bodzás "	10.02 "	8.00 "	Kovácskő "	5.58 "	4.25 "
Bánkut "	10.17 "	8.16 "	Nesze "	6.10 "	4.39 "
Kétegyháza érkezik	10.37 "	8.35 "	Kamarásmajor "	6.18 "	4.48 "
Budapest m. á. v. "	7.25 d. u.	5.50 reg.	Mezőhegyes érkezik	6.30 "	5.00 "

Aradról—Gurahonczra és vissza.

Állomások	Szem. v.	Vegy. v.	Állomások	Szem. v.	Vegy. v.
Bpest máv. ind.	8.10 d. e.	9.30 este	Gurahoncz ind.	4.00 reg.	2.30 d. u.
Arad "	4.40 d. u.	6.20 reg.	Almás-Acsil "	4.18 "	2.19 "
Ótvenes "	5.00 "	6.41 "	Kotsuba "	4.27 "	2.29 "
Zimánd Ujfalu "	5.11 "	6.49 "	Borosab.-B. "	4.48 "	2.52 "
Uj-Szt-Anna "	5.33 "	7.25 "	Kornyes-Berza "	4.59 "	3.06 "
Kerek "	5.55 "	7.33 "	Repeszeg "	5.08 "	3.15 "
Világos "	6.10 "	7.49 "	Bokszeg-Beál "	5.20 "	3.28 "
M.-Magyarad "	6.18 "	7.58 "	Tamánd "	5.28 "	3.37 "
Pankota "	6.30 "	8.15 "	Borosjenő "	5.45 "	3.57 "
T.-Kurtakér "	6.53 este	8.39 d. e.	Apatelek "	5.56 "	4.10 "
Apatelek "	7.06 "	8.54 "	T.-Kurtakér "	6.11 "	4.30 "
Borosjenő "	7.18 "	9.07 "	Pankota "	6.37 "	5.01 "
Tamánd "	7.33 "	9.23 "	M.-Magyarad "	6.44 "	5.08 "
Bokszeg-Beál "	7.43 "	9.33 "	Világos "	6.52 "	5.17 "
Repeszeg "	7.55 "	9.45 "	Kerek "	7.00 "	5.35 "
Kornyes-Berza "	7.04 "	9.54 "	Uj-Szt-An "	7.20 "	5.55 "
Borosab.-B. "	8.17 "	10.12 "	Zimánd "	7.39 "	6.18 "
Kotsuba "	8.35 "	10.30 "	Ótvenes "	7.45 "	6.26 "
Almás-Acsil "	8.46 "	10.43 "	Arad érk.	8.00 "	6.45 este
Gurahoncz érk.	9.03 "	11.00 "	Budapest "	1.20 d. u.	5.50 reg

Hazánk kedvelt és rendkívül szénsavdus

Szántói savanyu vize

kapható a kutkezelőség által megszabott igen előnyös árakon az aradi raktárban

Flamm Lipót szállitonál,

valamint az összes fűszerkereskedésekben és vendéglőkben.

!! Kérjünk csak Szántói fröcscsöt !!

424 28-35

9514 | 892. polg. 712 1-1

Hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék mint birtokbírószág részéről közhírré tétetik, hogy a m. kir. kincstárnak Kladova volt urbéres közönsége, illetve Blázs Flóra és társai ellen erdei iparvasut kiépítéséhez szükséges földterületek kisajátítása iránti eljárás az 1881. évi 41. t. cz. III. fejezete értelmében elrendeltetett s az érdekelt felek meghallgatására tárgyalási határnapul f. évi szeptember 28-ik napjának d. e. 9 órája Kladova községhezánál kitűzetett s erre érdekelt felek azon figyelemztetéssel idéztetnek meg, hogy az érdekelték bármelyikének elmaradása a kártalanítás fölött hozandó határozatot nem pótolja.

Kelt Aradon, a kir. p.lg. tvszéknek 1892. évi szeptember 14-én tartott üléséből.

Ottrubay,
elnök.

Sipos,
jegyző.

Ügyvédi vagy közjegyzői irodában alkal- mazást keres

egy jó írással, a magyar és német nyelvet szóban és írásban bíró megbízható 33 éves egyén.

Szives megkeresések

Reicher Kálmán

Aradon, kertész utca 3. szám alatt intézendők.
694 8-3

11208 | 1892. k. h. 716. 1-3.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város területén a kurticsi út melletti nagy legelőre járó csordában levő 160 drb. tehén közül 9 drbon a ragados száj- és körömfájás állatorvosilag megállapított, s miután a megbetegült marhák 4 különböző helyen fekvő udvarból valók, a t. polgármesteri hivatal, mint II. fokú állategészségügyi hatóság 1845/1892 sz. a. kelt határozatával a kört járványos jellegűnek kimondotta, minek folytán az 1888. évi VII. t.-cz. foganasítására 40000/888 sz. a. kibocsátott magas miniszteri rendelet 211 és következő §§-ai alapján a következő óv és kórelfojtási szabályok rendeltetnek el.

1. A kurticsi út mellett fekvő nagy legelőbeli csordába járó tehének, mint fertőzősúly gyanúsaknak, valamint oly jármos ökröknek, melyek száj- és körömfájásban szenvedő tehennel egy istállóban, illetve egy udvarban állanak, istállózása elrendeltetik, oly ökrökkel azonban, melyeket a városi állatorvosok a járványos betegségtől menteseknek találják és fertőzőtt állatokkal érintkezésben nincsenek a város határában a fuvarozás vagy mezeti munkák végzése megengedtetik, de ezeknek is a város határából való kihajtása büntetés terhé mellett tiltatik.

A beteg vagy gyanús állat tulajdonosa közvetlen szomszédai állatainak istállózása szinte elrendeltetik.

Az említett pontok alatti állatok számára marhalevelek kiadása megtiltatik, az illető tulajdonosok felhivatnak, hogy a birtokukban lévő marhaleveleket a kapitányi hivatalnak megőrzés végett haladéktalanul szolgáltatassék át.

Az állatok tulajdo osai tartoznak állatokat a legnagyobb figyelemmel gondozni, ha azokon betegülést vesznek észre, azt azonnal a kapitányi hivatalnál bejelenteni, ha valamely állat elhullott, a hullát ott, ahol elhullott, őriztetni, attól emberek és állatokat távoltartani, míg az első fokú hatóság megérkezik.

2. Az elzárt istállókból vagy helyekről csak az I. fokú hatóság engedélye mellett és csak közvetlen levágás céljából vihetők ki állatok akkor, ha a levágás helyére való szállításnál a ragály aanyag elhurcolásának veszélye ki van zárva.

3. Elzárt udvarokból szálas takarmányféle, alomszalma, a betegség tartama alatt egyáltalán nem, trágya pedig a városi állatorvos utasítása szerint foganasosítandó fertőtlenítés után lovas kocsikkal és közvetlenül a szántóföldre lovas fogatokkal alászántás céljából s állítható.

Ezen eljárás kiterjed ugyanazon udvarban levő szarvasmarhákra, juhokra, kecskékre és sertésekre is.

4. Az egész község hasított körmű állatainak, u. m. szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertéseknek egymással való érintkezése és a határból kihajtása, valamint takarmányfélenek és trágyának a határból kiszállítása betiltatik.

Marhalevelek csak lovakra állíthatók ki. A városba vezető utakra örök állíttatnak ki a végből, hogy állatokat (lovak kivételével) a városon át ne bocsássanak, hanem oly utra tereljenek, melyen a község elkerülhető. A tulajdonos határozott kívánságára a város határába bocsájtott hasított körmű állatok azonban a zár tartama alatt a város területéről ki nem bocsájtathatók.

5. A ragadozó száj és körömfájásnak járványa hatóságilag történt megállapításáról a szomszédközségek táviratilag értesítetnek.

6. A városi állatorvosok utasítatnak, hogy az összes marhaállományt figyelemmel megvizsgálják és a járvány állásáról hetenkint járványtáblát terjesszenek be.

A száj és körömfájásban szenvedő állatok tejét forgalomba hozni és felhasználni a törvény által tiltva lévén, a hatóság intézkedett, hogy csak teljesen egészséges állatok teje hozassék forgalomba; nagyobb biztonság kedvéért figyelemztetik a tejet fogyasztó közönség, hogy a beteg állattól származó tejet nyálkássága és undorító kellemetlen szagáról könnyen felismerheti. Különben a piacon a kerületi orvosok, a piaci felügyeletes rendőrtiszt, a piacbiztosok és a rendőri kirendeltség is ellenőrzi, hogy beteg állatok teje ki ne mérassék, hanem azonnal megsemmisíttessék.

7. A hetivásárokról a szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertések a járvány tartamára kitiltatnak.

8. A betegségből felgyógyult állatok istállói és udvarai a városi állatorvosok ellenőrzése mellett fertőtlenítendők.

Ezen intézkedések ellen vétők a törvény értelmében büntettetni fognak.

Aradon, 1892. szeptember 13-án.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Nyomatott az „Aradi nyomdatársaság” könyvnyomdájában.

Hirdetés.

A folyó évben kiigazított és Arad szab. kir. város választó kerületében az 1893. évben érvénnyel bíró országgyűlési képviselő választók névjegyzéke ellen beadott felszólalásokra hozott határozatok folyó évi szeptember 20-tól, szeptember 30-ig a városházán a polgármesteri hivatalban közszemlére kitétetnek, hol azok a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Arad szab. kir. város központi választmányának 1892. szeptember 7-én tartott üléséből.

Salacz

polgármester központi
választmányi elnök.

695—892. gazd. sz.

713 1-3

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a szegények házával kapcsolatos közműves és asztalos munkáknak elvállalása iránt f. évi szeptember hó 19-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár a közműves munkákra nézve 16707 frt 17 kr., az asztalos munkákra nézve 3168 frt 12 kr.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1892. évi szeptember hó 12-én tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső
aljegyző.

688—1892 gazd. sz.

2-3.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Gája külvárosban levő és a rét-, kovács és szerb-utca által határolt 962 ölnyi üres városi teleknek eladása iránt folyó év szeptember hó 19-én d. e. 10 órakor árverést tart. Kikiáltási-ár ölenkint 60 kr.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverést megelőzőleg nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek, a gazdasági tanácsnoknál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1892. évi szeptember 5-én tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső,
aljegyző.

15715 | 92.

3-3

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tesszük, hogy a kukoriczatorrés megkezdésének a 15606/92. sz. végzésünkkel f. hó 12-re kitűzött határidejét miután az időközben volt esőzések által a teljes megérés késleltetve lett, f. hó 19-ére helyeztük át.

Arad, 1892. szeptember 10.

A városi tanács.

110448. szám.

M. kir. állam vasutak

Hirdetmény.

(Északnémet-szerb forgalom.)

A berlini kir. vasutigazgatóság Görlitz állomásáról Belgrádba helyben és átmenetileg teherárunként szállítandó, saját kerekeiken futó vasuti személy és teherkocsikra folyó évi szeptember hó 1-től december hó végéig terjedő érvénnyel közvetlen mérsékelt díjtételek lépnek érvénybe, melyek a magy. kir. államvasutak igazgatóságánál valamint az összes kötelező pályánál megtudakolhatók.

Budapest. 1892. augusztus hóban.

Az igazgatóság.